

Omvärldsbevakning 1/2010

Bilaga till utbildningsnämndens planeringsunderlag 2011-2013

INNEHÅLL

1	INLEDNING	2
2	POLITISK INRIKTNING	2
3	AKTUELLA REFORMER	3
3.1	Skolformsövergripande	3
3.2	Förskola	5
3.3	Grundskola	6
3.4	Gymnasieskola	6
3.5	Vuxenutbildning	7
3.6	Högre utbildning	7
3.7	Propositioner	7
3.8	Betänkanden och utredningar	8
3.9	Andra beslut och förslag	10
4	RESULTATUTVECKLING M.M.	11
4.1	Grundskola	11
4.2	Gymnasieskolan	11
4.3	Vuxenutbildning	12
4.4	Internationell jämförelse	12
4.5	Resultat	13
5	AKTUELL DEBATT	14
6	INVÄRLDEN	17
7	INTERNATIONELLT SAMARBETE	22

1 INLEDNING

Kvalitets- och ekonomiavdelningen har i uppdrag att ta fram en sammanställning med omvärldsinformation som ett analysunderlag och komplement till arbetet med förvaltningens planeringsdokument; verksamhetsplan och planeringsunderlag. Sammanställningen uppdateras minst två gånger per år i samband med förvaltningens analysseminarier för chefer och handläggare inför processen med att ta fram planeringsunderlaget för tre år framåt samt verksamhetsplanen för nästkommande år.

2010 är valår och som en del av omvärldsorienteringen har sammanställningen denna gång kompletterats med en kort sammanfattning av budgetförslagen 2010 från socialdemokraterna, miljöpartiet, vänsterpartiet och centerpartiet.

2 POLITISK INRIKTNING

I budgetpropositionen för 2009/10 framhåller regeringen att Sverige ska vara en av 2000-talets ledande kunskapsnation, men att det krävs ett fortsatt arbete med att reformera och utveckla utbildningsväsendet för att nå dit. Regeringen lyfter fram ett antal särskilt viktiga områden som man vill fortsätta att satsa på inom samtliga skolformer. Utöver dessa områden anger regeringen ett antal förslag och åtgärder som nu återfinns inom ramen till förslaget till ny skollag.

- **Läraryrket**

Regeringen bedömer att ytterligare insatser behövs för att stärka läraryrkets status och utbildningens kvalitet. Lärarlyftet och förskolelyftet fortsätter under 2010 och 2011 och ska utvärderas. En utbildningssatsning ska göras för att ge obehöriga lärare möjligheter att nå behörighet. Regeringen framhåller rektorernas stora betydelse för att skolor ska bli framgångsrika. Nyttillträdda rektorer ska därför genomgå befattningsutbildningen för rektorer och annan ledningspersonal i skola, förskola och fritidshem,

- **Tidigt stöd och tydliga krav**

Arbete pågår bland annat med att ta fram nya kursplaner, ny betygsskala, skriftliga omdömen från årskurs 1 och införande av fler och tidigare nationella ämnesprov. Regeringen aviserar även att återkomma till riksdagen med förslag om att betyg ska ges från årskurs 6. Ett förslag beräknar man remittera under våren 2010.

- **En trygg och jämställd skola**

Skolverket har fått i uppdrag att utforma en utbildningsatsning om samt utvärdera effekterna av forskningsbaserade åtgärdsprogram mot mobbning som används i skolorna.

Jämställdheten i skolan ska utvecklas och en särskild delegation har tillsatts med uppdrag att kartlägga området, ta fram och informera om metoder för att bryta traditionella könsmonster samt föreslå lämpliga insatser. Delegationen ska redovisa sitt uppdrag senast den 30 augusti 2010.

- **Särskolan ska utvecklas**

Regeringen anser att undervisningen i särskolan ska vara inriktad på elevernas kunskapsutveckling. En särskilt utredning ska tillsättas för att lämna förslag till en framtida utformning av gymnasiesärskolan. En utgångspunkt ska vara en anpassning av den struktur som regeringen föreslagit angående gymnasieskolan.

- **Satsning på den högre utbildningen**

Regeringen föreslår att högskolan tillfälligt byggs ut med 10 000 platser under 2010 och 2011.

3 AKTUELLA REFORMER

3.1 Skolformsövergripande

Den nya skollagen för kunskap, valfrihet och trygghet - lagrådsremiss

Lagrådsremissen bygger på förslaget Den nya skollagen - för kunskap, valfrihet och trygghet (Ds 2009:25), som har remissbehandlats under sommaren och tidig höst 2009 av 400 remissinstanser, däribland utbildningsnämnden. Efter Lagrådets behandling avser regeringen att lägga fram en proposition om en ny skollag under våren 2010. Lagen ska börja tillämpas den 1 juli 2011.

I förslaget ingår i sammanfattning följande förändringar jämfört med nuvarande skollagstiftning.

Förskolan blir en egen skolform och de fristående skolorna och förskolorna blir en del av skolväsendet. Fristående skolor och förskolor ska bli en del av skolväsendet och friskolorna ska rätta sig efter samma regelverk som kommunala skolor. Det innebär bland annat att de, med vissa begränsade undantag, ska följa kurs- och läroplaner och sätta betyg.

Regleringen av processen som leder till beslut om särskilt stöd och ett åtgärdsprogram blir tydligare. Ett beslut om att upprätta eller inte upprätta ett åtgärdsprogram ska kunna överklagas till Skolväsendets överklagandenämnd.

Regler för kvalitetsarbete och inflytande samlas i ett gemensamt kapitel i skollagen. Huvudmän, skolor och förskolor ska bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete. Kravet på kommunal skolplan och kvalitetsredovisning avskaffas. Vid varje skolenhet ska det bedrivas ett systematiskt arbete med barnens, elevernas och vårdnadshavarnas inflytande.

En samlad elevhälsa införs med förebyggande och hälsofrämjande syfte. För elevhälsans medicinska, psykosociala, psykologiska och specialpedagogiska insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator.

Eleverna ska också ha tillgång till studie- och yrkesvägledning. Vidare ska alla elever ha tillgång till skolbibliotek. Dessa regler gäller även för fristående skolor.

Fler beslut än i dag kan överklagas, i syfte att öka rättssäkerheten för elever och vårdnadshavare. Den som har nekats plats vid en särskild skola med anledning av "betydande ekonomiska och organisatoriska svårigheter" ges ökad rättssäkerhet.

Rektor och lärare får möjlighet att vidta tillfälliga åtgärder för att värna alla elevers trygghet och studiero. Om en elev uppnått målen innan skolplikten upphör, upphör skolplikten tidigare. För den elev som inte gått ut högsta årskursen, när skolplikten upphör, förlängs skolplikten ett år.

Reglerna om befrielse från obligatoriska inslag i undervisningen utformas väsentligt mer restriktivt än i dag. Regler om information vid frånvaro införs. Om en elev utan giltigt skäl uteblir från utbildningen ska rektorn enligt huvudregeln samma dag se till att vårdnadshavaren underrättas.

Skolinspektionen ges möjlighet till skarpare sanktioner mot de huvudmän som missköter sig. Bland annat får myndigheten möjlighet att utfärda vitesförelägganden och att i särskilt allvarliga fall stänga en skola med omedelbar verkan.

Jämfört med det förslag som presenterades i juni 2009 har lagen kompletterats med avsnitt om behörighetsbestämmelser för lärare. Ett förbud mot att tillsvidareanställa lärare utan rätt examen införs. Dessutom ska huvudmännen använda lärare som har en utbildning avsedd för just den undervisningen och regeringen kommer därför att presentera vilka krav som ska gälla för att lärare ska få undervisa i olika skolformer, verksamheter, årskurser eller ämnen. Dessutom återinförs möjligheten att utse lektorer.

Reglerna för *förskoleklassen* kvarstår men de organisatoriska bestämmelserna för förskoleklassen samordnas i större utsträckning med de bestämmelser som gäller för grundskolan. Bestämmelser om modersmålsstöd i förskolan och förskoleklassen förs in i lag. Statens skolinspektion ska i fortsättningen godkänna alla förskoleklasser med enskild huvudman.

Timplanen och kursplanerna ska gälla både offentliga och fristående *grundskolor*.

Särskolan delas upp i två skolformer, grundsärskolan och gymnasiesärskolan.

Träningskolan finns kvar som inriktning inom grundsärskolan. En särskoleplacering ska föregås av noggrann och professionellt genomförd utredning.

Fritidshemmet kompletterar utbildningen i förskoleklass, de obligatoriska skolformerna och de särskilda utbildningsformer där skolplikten kan fullgöras och regleras i ett eget kapitel i skollagen.

Bestämmelserna för *gymnasieskolan* har utformats i enlighet med förslagen i propositionen *Högre krav och kvalitet i den nya gymnasieskolan*.

Avseende *gymnasiesärskolan* införs bl.a. regler om ansökan, individuella studieplaner och utvecklingsamtal.

De tre skolformerna inom *vuxenutbildningen* regleras i varsitt kapitel.

Särvux byter namn till särskild utbildning för vuxna. Svenskundervisning för invandrare byter namn till utbildning i svenska för invandrare. Förkortningarna komvux, särvux och sfi utmönstras ur skollagen.

Ny betygsskala

I propositionen En ny betygsskala (prop. 2008/09:66) föreslås att en betygsskala med betygsstegen A, B, C, D, E och F ska användas när betyg sätts inom det offentliga skolväsendet. Betygsstegen A-E står för godkända resultat och F står för ej godkänt resultat. Om det till följd av en elevs frånvaro inte går att bedöma om eleven har nått upp till de kunskapsmål som minst ska ha uppnåtts ska betyg inte sättas. Planeras träda i kraft 2011/12.

3.2 Förskola

Förslag till förnyad läroplan för förskolan

Skolverket har fått i uppdrag av regeringen att föreslå förtydliganden och kompletteringar av målen för språk och matematik i förskolans läroplan. Skolverkets förslag lämnades till regeringen den 30 september 2009. Beredning pågår inom regeringskansliet.

Allmän förskola för treåringar

Kommunernas skyldighet att anordna allmän förskola kommer att utökas och gälla alla barn från tre års ålder. Därmed får fler barn tillgång till en avgiftsfri förskola. Den ska organiseras på samma sätt som allmän förskola för fyra- och femåringar

som infördes den 1 januari 2003. Lagändringarna när det gäller allmän förskola för treåringar ska träda i kraft den 1 juli 2010.

3.3 Grundskola

Nya läroplaner för de obligatoriska skolformerna

Regeringen har beslutat att nya läroplaner ska utarbetas för de obligatoriska skolformerna. Skolverket har på regeringens uppdrag utarbetat ett förslag till nya kursplaner och kunskapskrav för varje ämne i grundskolan., specialskolan och sameskolan samt justeringar i läroplanerna för de obligatoriska skolformerna. Skolverket ska enligt uppdraget föreslå de ändringar i läroplanerna som är nödvändiga för att anpassa mål och riktlinjer till en ny målstruktur. Konstruktionen med mål att sträva mot och mål att uppnå ska utgå. Skolverkets förslag är för närvarande ute på remiss. Uppdraget ska redovisas till regeringen den 1 april 2010. Den obligatoriska särskolan ska genomgå motsvarande förändringar, men dessa kommer att redovisas först den 1 oktober 2010. Förändringarna planeras gälla från och med läsåret 2011/12.

Betyg från årskurs 6

Regeringen har klargjort att den har för avsikt att införa betyg från årskurs 6. Något formellt beslut om detta har dock ännu inte tagits.

3.4 Gymnasieskola

Skolverket har fått i uppdrag av regeringen att förbereda de förändringar av gymnasieskolan som riksdagen har beslutat om utifrån propositionen Högre krav och kvalitet i den nya gymnasieskolan. Det innebär bland annat att föreslå programstrukturer och examensmål. Skolverket ska redovisa förslagen till regeringen den 15 februari 2010. I arbetet ingår även att utarbeta ämnesplaner.

Förslag om fem särskilda program som ersätter IV i gymnasieskolan

Regeringen har lämnat förslag om att fem så kallade särskilda program ska ersätta det nuvarande individuella programmet i gymnasieskolan. De fem särskilda programmen är preparandår, programinriktat individuellt val (PRIV), yrkesintroduktion, individuellt alternativ och språkin introduktion. Förslaget har remissbehandlats.

Förslag om behörighetsregler till yrkesprogram i gymnasieskolan

Regeringen har föreslagit att för att uppnå behörighet för yrkesprogram i gymnasieskolan ska krävas godkänt betyg i minst åtta ämnen, däribland engelska, matematik och svenska/svenska som andraspråk. Om det finns särskilda skäl ska undantag kunna göras för engelska. Förslaget har remissbehandlats.

Fjärde tekniskt år

Skolverket har fått i uppdrag att ta fram ett förslag till hur ett fjärde år på teknikprogrammet ska utformas och vad det bör innehålla, samt vilka krav som bör gälla för gymnasieingenjörsexamen, som ska vara namnet på den examen som erläggs efter ett fjärde år på teknikprogrammet. Examen ska få en tydlig yrkesinriktning och innehålla kunskaper som efterfrågas på arbetsmarknaden. Bakgrunden är att bl.a. Statistiska centralbyrån har påpekat att många ingenjörer med kortare utbildningar, dvs. gymnasieingenjörer och högskoleingenjörer, går i pension de närmaste åren. Därför finns ett behov av att skapa attraktiva, kortare ingenjörsutbildningar.

3.5 Vuxenutbildning

Utökade möjligheter till statsbidrag för gymnasial vuxenutbildning

Statsbidrag får från årsskiftet även lämnas för viss teoretisk gymnasial vuxenutbildning. Det gäller sådan teoretisk utbildning som kan ge grundläggande behörighet till högskoleutbildning som påbörjas på grundnivå eller behörighet till yrkeshögskoleutbildning.

3.6 Högre utbildning

Gemensam examen

Reformen innebär ökade möjligheter till ett nationellt och internationellt samarbete inom den högre utbildningen. Statliga universitet och högskolor samt enskilda utbildningsanordnare som har tillstånd att utfärda examina får från halvårsskiftet 2010 möjlighet att utfärda en gemensam examen tillsammans med ett annat universitet, en högskola eller en enskild utbildningsanordnare som har tillstånd att utfärda examina eller ett utländskt lärosäte.

Nya bestämmelser om tillträde till högskoleutbildning

Kraven för grundläggande behörighet skärps, bl.a. genom att det krävs minst betyget Godkänt i kärnämneskurserna i svenska eller svenska som andraspråk, engelska och matematik. Vid urvals, d.v.s. om det finns fler behöriga sökande till en utbildning än det finns platser, får betyg tillgodoräknas meritpoäng om den sökande har lägst betyget Godkänt i vissa kurser i engelska, moderna språk eller matematik eller i angivna områdeskurser.

3.7 Propositioner

Följande propositioner och skrivelser lämnas till riksdagen under tiden efter den 19 januari 2010 och under återstoden av riksmötet:

- En ny lärarutbildning 9 februari

- Styrelseledamöter i vissa forskningsstiftelser 18 februari
- Studiestödsproposition 2 mars
- Ökad kvalitet i högre utbildning 18 mars
- Gemensamma forskningsprogram (joint programs) 18 mars
- Bidragsvillkor för fristående verksamheter 23 mars
- Särskilda program och behörighet till yrkesprogram 23 mars
- Ökad frihet för universitet och högskolor 23 mars
- Den nya skollagen – för kunskap, valfrihet och trygghet 23 mars

3.8 Betänkanden och utredningar

Att nå ut och att nå ända fram - hur behov av policyinriktad utvärdering och forskningsresultat inom utbildningsområdet ska tillgodoses - Slutbetänkande (SOU 2009:94)

Utredningen om utvärdering av utbildning överlämnade i december 2009 sitt slutbetänkande Att nå ut och att nå ända fram - hur behov av policyinriktad utvärdering och forskningsresultat inom utbildningsområdet ska tillgodoses. Utredningen föreslår att ett *särskilt råd för utvärderingar skapas* och ett föreslår ett antal åtgärder för att *förbättra forskningsspridningen inom skolområdet*.

I utredningens första del, som har gällt regeringens behov av policyinriktade utvärderingar, föreslår utredningen ett Råd för utbildningsutvärdering och analys. De utvärderingar eller analyser som rådet initierar är tänkta att spänna över hela utbildningsområdet och över flera discipliner. Rådet ska vara organiserat som en kommitté inom regeringskansliet.

Utredningens andra del handlar om hur spridningen av forskningsresultat ska komma de verksamma inom skolan till del. Utredningen diskuterar hur utbudet, spridningen och användningen av forskningsresultat skulle kunna förbättras.

Skolverket har i dag uppgiften att sprida forskningsresultat och har inlett ett arbete med att utvidga denna funktion. Utredningen föreslår att Skolverket fortsättningsvis får ett mer samlat ansvar för att sprida forskningsresultat inom skolområdet.

För att forskningsresultat ska komma till användning krävs att de bearbetas. Utredningen rekommenderar att de Regionala utvecklingscentrum (RUC) som finns vid vissa universitet och som bedriver ett samarbete med kommunerna bör förstärkas och få ett ökat ansvar för forskningsspridning på regional nivå.

Skolgång för barn som skall avvisas eller utvisas – Betänkande (SOU 2007:34)

Betänkandet "Skolgång för alla barn" (SOU 2010:5) har överlämnats till regeringen i februari. Betänkandet innehåller förslag på att alla barn ska ges rätt till skola och omsorg. Behovet föreslås kunna tillgodoses även i fristående skolor och i enskilda verksamheter. Som en konsekvens av detta föreslås också att den

underrättelseskyldighet som gäller för socialnämnden och styrelsen för skolan enligt utlänningsförordningen avskaffas.

I dag har vissa grupper av barn som inte räknas som bosatta i Sverige, såsom exempelvis asylsökande barn och ungdomar, rätt till skolgång. Enligt ett tidigare förslag i betänkandet SOU 2007:34 ska barn och ungdomar som håller sig undan verkställighet av ett avvisnings- eller utvisningsbeslut ha rätt till skolgång i det offentliga skolväsendet för barn och ungdom, på huvudsakligen samma villkor som barn vilka räknas som bosatta i Sverige.

Bara om vistelsen i landet är helt tillfällig finns det anledning att anta att barnet saknar behov av att få sin utbildning tillgodosedd här, och i ett sådant undantagsfall bör någon uttrycklig rätt till skolgång inte gälla.

Utredning om flexibel skolstart (Dir. 2009:98)

Regeringen har beslutat att utreda hur en försöksverksamhet med flexibel skolstart i grundskolan kan genomföras, det vill säga att elever ges möjlighet att börja vid andra tider på året än då höstterminen startar.

Den särskilde utredaren ska föreslå hur en försöksverksamhet med flexibel skolstart kan utformas och hur många kommuner och skolor som ska kunna delta. Dessutom ska utredaren föreslå hur skolmognadsprov ska kunna erbjudas som stöd för föräldrarnas beslut.

Utredaren ska också redogöra för vilka organisatoriska och pedagogiska förutsättningar som ska finnas för förskoleklass, skolbarnsomsorg, grundskola och gymnasiet, för att försöksverksamheten ska kunna genomföras. Uppdraget ska redovisas senast den 1 oktober 2010.

Utredning om elevers rätt till omprövning av betyg inom skolväsendet (Dir. 2009:102)

För att öka elevernas rättssäkerhet vid betygssättning har regeringen beslutat att en särskild utredare ska föreslå hur en rätt för eleverna att få sina betyg omprövade kan införas.

Utredaren ska analysera vem som ska genomföra omprövningen, hur den ska gå till och vilket underlag som ska användas. Vidare ska utredningen utreda vilka kostnader det medför och belysa pedagogiska och andra konsekvenser för undervisningen. I detta ingår att utredaren ska föreslå hur man kan motverka att undervisningens fokus flyttas till kunskaper som enkelt kan mätas, det vill säga prov och skriftliga arbeten.

Utredaren ska dessutom analysera om rätten till omprövning ska finnas i samtliga skolformer där betyg sätts och lämna förslag på vilka betyg som ska kunna omprövas, till exempel om omprövningen ska begränsas till slutbetyg.

Utredningen ska redovisa sitt uppdrag senast den 1 november 2010.

Utredning om tidsbegränsning i svenskundervisning för invandrare

(Dir. 2009:117)

En särskild utredare ska undersöka hur fler nyanlända ska kunna lära sig svenska snabbare genom att reglerna ändras för under hur lång tid det är möjligt att delta i svenskundervisning för invandrare (sfi). Utredarens förslag ska syfta till att effektivisera utbildningen så att det skapas gynnsammare förutsättningar för invandrare att integreras i samhället och för att de snabbare ska kunna etablera sig på arbetsmarknaden.

Utredaren ska lämna förslag till nödvändiga författningsförslag. Uppdraget ska redovisas senast den 1 december 2010.

3.9 Andra beslut och förslag

Skolverket får 225 miljoner kronor för att utbilda om skolreformerna

Skolverket tilldelas 225 miljoner kronor av regeringen under en treårsperiod som ska användas för att informera och utbilda om de nya reglerna. Reformerna handlar bland annat om att förtydliga förskolans läroplan, att reformera kursplaner och kunskapskrav inom grundskolan, att införa en ny gymnasieskola, att byta betygsskala och att införa en ny skollag.

Skolinspektionen börjar arbeta med flygande tillsyn

Under våren genomför Skolinspektionen sin första flygande tillsyn. Då kommer 190 inspektörer att besöka 190 svenska skolor för att granska undervisningen i idrott och hälsa. Denna nya arbetsmetod innebär just att ett stort antal inspektörer åker ut till många skolor för att under en begränsad tid granska en avgränsad del av verksamheten, till exempel situationen i matsalen, vilka läromedel som används eller antal behöriga lärare och vikarier. Under våren 2010 är undervisningen i idrott och hälsa i fokus och skolorna kommer inte att veta exakt när tillsynen sker.

Ändringar om behörighet och urval till högskolan

Från och med antagningen till höstterminen 2010 kommer utländska (och internationella) betyg att värderas i en egen urvalsgrupp och i december 2009 beslutade regeringen att elever med betyg från IB-utbildning, Europaskolorna, Åland och Lycée International ska konkurrera i samma urvalsgrupper som sökande med svenska gymnasiebetyg. Detta innebär ändringar i Högskoleverkets föreskrifter om grundläggande behörighet och urval.

4 RESULTATUTVECKLING M.M.

I detta avsnitt redovisas utvecklingen när det gäller elevers och studerandes resultat och några bakgrundsfaktorer och trender läsåret 2008/09 samt hur resultatutvecklingen bland de svenska eleverna ser ut vid en internationell jämförelse. Avsnittet avslutas med en sammanfattande redovisning av några aktuella rapporter som lyfter fram och analyserar vilka faktorer som påverkar elevernas resultat.

4.1 Grundskola

Skolverket konstaterar i sin kunskapsöversikt ”Vad påverkar resultaten i svensk grundskola?” att de genomsnittliga resultaten inom flera centrala ämnesområden har försämrats över tid, utöver detta har även spridningen i resultat ökat över tid, d.v.s. resultatskillnaderna mellan skolor och olika elevgrupper har blivit mer markanta. Analyser visar på markant ökade skillnader i betygen mellan olika elevgrupper utifrån social bakgrund, kön och etnicitet, framför allt föräldrarnas utbildningsbakgrund.

Resultaten från vårterminen 2009 bekräftar att det är fortsatt stora skillnader i resultat mellan elevgrupper utifrån bakgrund och kön. Denna skillnad gäller även för Stockholms grundskolor. Meritvärdet och andelen godkända i alla ämnen har ökat, detta gäller såväl i riket som i Stockholm En försämring har däremot skett på riksnivå när det gäller andelen behöriga att söka till gymnasiet. För Stockholms del var andelen gymnasiebehöriga något högre än 2008.

Elever i fristående skolor har högre betyg än eleverna i den kommunala skolan. Detta gäller för riket totalt liksom för Stockholm.

4.2 Gymnasieskolan

I riket totalt var det fler elever än någonsin som gick ut från gymnasieskolan våren 2009. Såväl betyg som genomströmning förändrades inte nämnvärt jämfört med tidigare. Kvinnor har högre genomsnittlig betygspoäng än män. Kvinnor med utländsk bakgrund har något högre poäng än män med svensk bakgrund. Lägst poäng har män med utländsk bakgrund.

I Stockholm visar slutbetygens betygsmedelvärde liksom andelen elever som när grundläggande högskolebehörighet en fortsatt uppgång. Dock varierar resultaten från olika skolor. Samma mönster som i riket återfinns i stadens gymnasieskolor när det gäller skillnaderna i resultat mellan könen, d.v.s. flickorna har bättre resultat. Andelen elever med utländsk bakgrund som fick slutbetyg vårterminen 2009 har ökat något jämfört med 2008, men har i övrigt minskat mellan 2004 och

2007. Övergången till universitet och högskola ökar i Stockholm liksom i landet i övrigt.

4.3 Vuxenutbildning

I riket har andelen utlandsfödda studerande inom den kommunala vuxenutbildningen ökat och andelen kvinnor är fortsatt hög. Andelen kursdeltagare som fått betyget Godkänt minskade kraftigt från nittiotalets mitt till och med läsåret 2002/03, därefter har andelen ökat något sex läsår i rad. Nio av tio kursdeltagare fick minst betyget Godkänt läsåret 2008/09. Även i Stockholm är kvinnodominansen hög inom den kommunala vuxenutbildningen. Andelen utlandsfödda har ökat något och utgör cirka hälften av de studerande. I Stockholm visar resultaten från läsåret 2008/09 att andelen godkända minskat något jämfört med läsåret innan inom grundläggande vuxenutbildning och ökat något inom gymnasial vuxenutbildning. En trend är att allt fler studerande läser på distans.

4.4 Internationell jämförelse

Flera internationella kunskapsmätningar genomförs 2011, TIMSS, PIRLS och ESCL. Samma fjärdeklassare kommer att delta i både TIMSS-studien i matematik och naturvetenskap och i PIRLS-studien i läsning, vilket möjliggör fördjupade analyser av resultaten. Sverige deltar i följande internationella kunskapsmätningar.

- *Moderna språk i EU (ESCL)*

ESCL (European Survey of Language Competences) Moderna språk i EU – ett projekt initierat av EU-kommissionen. Undersökningen syftar till att ge medlemsländerna jämförande data om kunskaper i främmande språk och insikter i hur språkundervisningen kan leda till att förbättra kunskaperna främmande språk.

Studien kommer att pröva de två största främmande europeiska språken i varje land utifrån ett representativt urval elever i slutet av grundskoleutbildningen eller i början av gymnasiestudierna. En förstudie görs 2010 och huvudstudien görs våren 2011.

- *TIMSS*

TIMSS (Trends in International Mathematics and Science Study) är studier av elevers kunskaper i matematik och naturvetenskap som organiseras av IEA (International Association for the Evaluation of Educational Achievement) och upprepas vart fjärde år. Senast gjordes undersökningen 2007 i fysik och avancerad matematik bland elever som gick tredje året på gymnasiet naturvetenskapliga eller tekniska program.

- *PIRLS*

PIRLS (Progress in Reading Literacy Study) är en internationell läsundersökning som undersöker läsförmågan hos elever i årskurs 4. Studien organiseras av IEA och genomförs vart femte år. År 2006 genomfördes den för andra gången i Sverige och dessförinnan 2001.

- *PISA*

PISA (Programme for International Student Assessment) är ett projekt som undersöker hur utbildningssystemen i olika länder rustar femtonåringar att möta framtiden. Projektet är ett samarbete mellan länders regeringar inom OECD. Genom olika prov undersöks elevernas förmågor inom tre kunskapsområdet: matematik, naturvetenskap och läsförståelse och att eleverna har förmåga att tillämpa och sätta kunskaperna i ett sammanhang. PISA genomförs vart tredje år och genomfördes senast 2009 med cirka 5 100 elever i grundskolans årskurs 9. Vid varje omgång är ett kunskapsområde i fokus, men alla områden testas varje gång vilket möjliggör jämförelse av utveckling över tid. I PISA 2009 är läsförståelse huvudområde.

4.5 Resultat

Skolverket har gjort en sammanställning av resultaten från 20 internationella undersökningar under en 40-årsperiod. En analys av resultaten pekar på att den svenska skolan nådde mycket goda resultat i internationella undersökningar under mitten av 1990-talet. Efter 1995 har resultaten försämrats och då i synnerhet inom matematik och naturvetenskap men även inom läsförståelse. Skolverket pekar dock på att det finns allvarliga metodproblem vid jämförelsen med internationella kunskapsmätningar. Ett problem är att de åldersbaserade urvalsprinciper som används i de flesta studier missgynnar de svenska eleverna, eftersom de haft färre år i skolan än eleverna i de flesta andra länder. Det finns därför anledning att tolka resultaten med försiktighet. Nedan refereras resultaten från de senaste undersökningarna.

TIMSS-studien som genomfördes 2007 visar att de svenska gymnasieelevernas kunskaper i fysik och avancerad matematik har försämrats markant sedan den förra TIMSS-studien gjordes 1995, då Sverige tillhörde de länder som presterade högst resultat i fysik. 13 år senare ligger resultaten på en internationellt sett genomsnittlig nivå. I avancerad matematik presterade eleverna på en genomsnittlig nivå 1995. Idag presterar eleverna långt under det internationella genomsnittet. Andelen elever som inte når upp till den mest grundläggande kunskapsnivån har ökat i både fysik och matematik. Försämringen är inte jämnt fördelad mellan hög- och lågpresterande elever utan det är de lågpresterande eleverna som har försämrat sina resultat mest, även om de högpresterande elevernas resultat också har försämrats.

Den senaste *PISA-undersökningen* som mätte svenska 15-åringars kunskaper i naturvetenskap, matematik och läsförståelse visar att svenska ungdomars kunskaper i matematik och naturvetenskap i och för sig inte blivit sämre, men att Sveriges relativa position har försämrats, det är fler länder än tidigare som presterar bättre än Sverige.

I läsförståelse presterar svenska ungdomar över OECD-genomsnittet i *PISA-undersökningen*. Däremot visar den senaste *PIRLS-studien* från 2006 som mäter läsförståelsen bland elever i årskurs 4 att en tillbakagång skett för svenska elever i denna årskurs. En analys visar att en nedåtgående trend inleddes redan före 1991, men blir mer accentuerad efter 1991. Andelen starka och mycket starka läsare har minskat och det är främst dessa som bidrar till den svenska tillbakagången. Dock lyckas de svenska eleverna i årskurs 4 mycket väl med sin läsning i ett internationellt perspektiv. Bara sex länder når ett signifikant bättre resultat.

5 AKTUELL DEBATT

Vad påverkar elevernas resultat? – Några rapporter

Flera rapporter har publicerats på senare tid med fokus på att identifiera och analysera vilka faktorer som påverkar elevernas resultat i skolan och hur sambandet mellan olika faktorer ser ut. Nedan beskrivs några rapporter där faktorer som kan påverka elevernas kunskapsutveckling och resultat lyfts fram och analyseras.

Vad påverkar resultaten i svensk skola? – Skolverket, 2009

Rapporten är en bred kunskapsöversikt med en sammanställning av forskning som belyst faktorerens betydelse för elevernas resultat i grundskolan på olika nivåer; från systemnivå till klassrumsnivå. Den behandlar fyra områden - Samhällsfaktorer, Reformerna, Resurser och Skolans inre arbete. Denna indelning markerar att orsaker till förändrade resultat i grundskolan är komplexa och följderna av en rad faktorer på olika nivåer samverkar. Skolverket använder perspektiven *segregering*, *decentralisering*, *differentiering* och *individualisering* för att systematisera och sammanfatta forskningen utifrån den utveckling som har skett.

Öppna jämförelser – SKL, 2009

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) har i tre år i rad tagit fram rapporter där resultat- och resursindikatorer för grund- och gymnasieskola jämförs på kommunnivå. Resultaten är från vårterminen 2008. SKL konstaterar att det är svårt att utifrån statistiken dra några direkta slutsatser om varför vissa kommuner lyckas bättre än andra. Sambandet mellan resultat och resurser är komplext och det finns många studier som visar motstridiga resultat. SKL framhåller att det är

mycket som pekar på att ett framgångsrikt utvecklingsarbete inte nödvändigtvis behöver vara kopplat till ökade resurser, snarare till hur resurserna används. Styrningen av skolan bör handla om att sätta höga mål, analysera de data man har om elevernas resultat och ta till sig den evidensbaserade forskning som finns om hur bra undervisning bedrivs.

Analys – Öppna jämförelser. Konsten att nå resultat – erfarenheter från framgångsrika skolkommuner, SKL, 2009

SKL har tagit fram en rapport med en fördjupad analys av rapporten med resultat- och resursindikatorer på kommunnivå för grundskolan (se ovan). Inom ramen för SKL:s projekt Framgångsrika skolkommuner har en analys genomförts av den övergripande styrningen och ledningen i de kommuner vars grundskoleverksamhet är framgångsrik. De 16 kommuner som ingår i projektet är antingen kommuner vars skolverksamhet under åren 2000-2007 uppvisat bra resultat eller kommuner där det över tid skett förbättringar av elevernas måluppfyllelse, d.v.s. kunskapsresultat. Kunskapsresultaten avser såväl de faktiska, som de av Skolverket framtagna SALSA-värdena, som ger en indikation på hur väl skolan lyckas utifrån elevernas bakgrund. I rapporten identifieras ett antal faktorer som präglar framgångsrika skolkommuner.

Visible learning – A synthesis of over 800 meta-analyses relating to achievement, 2008

John Hattie, professor i pedagogik vid universitet i Auckland, Nya Zeeland, är författare till rubricerad forskningsrapport. Enligt Hattie är, av de faktorer som skolan kan påverka, kvaliteten på lärarna den i särklass viktigaste faktorn för att påverka elevernas kunskapsresultat. Bland de kompetenser och strategier hos lärare som enligt Hattie är särskilt viktiga märks att ge och ta emot feed-back, att skapa goda relationer till eleverna och att hjälpa eleverna att utveckla ”metakognitiva strategier”, vilket innebär att de lär sig hur man lär sig. Hattie slår fast att den effektive läraren är en aktiv lärare, som brinner för sitt ämne och för lärande, en lärare som ständigt upprätthåller kontakten med eleverna, ser när de lyckas och när de inte gör det och ger dem direkt feedback. Effektivt lärande i klassrummet uppstår enligt Hattie när lärare ser lärandet ur elevernas perspektiv och när eleverna ser sig själva som sina egna lärare.

Den orättvisa skolan – Svenskt Näringsliv, 2009

Denna rapport är framtagen på uppdrag av Svenskt Näringsliv av Stefan Fölster, Anders Morin och Monica Renstig. Utgångspunkten för författarnas analys är de försämrade resultaten i svensk grundskola med ökande skillnader mellan kommuner, skolor och elevgrupper. I rapporten förs ett resonemang om att försämringen inte beror på minskande resurser eller låg lärartäthet. Författarna menar att orsakerna i stället är bristande styrning, kontroll och ledarskap såväl från

Skolverket som från kommuner och skolledare och oförmåga att dra kloka slutsatser av skolstatistiken som tas fram.

6 INVÄRLDEN

Vad vill socialdemokraterna, miljöpartiet, vänsterpartiet och centerpartiet göra på skolområdet i Stockholm? Här är en kort sammanfattning av partiernas förslag till budget för 2010.

Socialdemokraterna

Barn och unga och utbildning

- Mer ekonomiska resurser till skolan; med följande prioriteringar:
  - Språkutveckling, modersmålsundervisning, undervisning i kärnämnen på modersmålet samt matematik och tidig kunskapsuppföljning
  - Elevhälsa och demokratiarbete
  - Trygg och säker miljö och väg till skolan
  - Fritidsverksamhet för alla
  - Riktade kvalitetshöjningar till ämnesundervisning i matematik, pedagogisk läxhjälp, skolmat
  - Höjda schabloner till alla skolformer
  - *Alla* skolor ska vara bra skolor, kvalitetsavtal sluts med skolor med låga resultat, med ökade resurser om skolan åtar sig att höja resultaten, spridningen mellan klasser och skolor ska minska med 25 procent

Grundskola

- Andelen elever som inte klarar målen mätt i betyg och provresultat i nationella ämnesprov ska halveras jämfört med 2009 års nivå
- Säkrad kvalitet genom utvecklande av metodiska kontroller, utvärderingar, uppföljningar och avtalsvård
- Satsning på skolans sociala verksamheter, elevhälsovården och föräldrautbildning till föräldrar med barn i behov av särskilt stöd, minskade barngrupper inom skolbarnsomsorgen, fler fritidspedagoger, fritidsklubb för 10-12-åringar i samarbete med kulturskolan och föreningsliv
- Grundskolan ska föras tillbaka till stadsdelsnämnderna i syfte att öka den lokala förankringen och samverkan mellan skolor samt underlätta samverkan mellan skolan och förskolan, fritidsverksamhet och socialtjänst. En nybildad utbildnings- och arbetsmarknadsnämnd tillförs ansvar för arbetsmarknadsfrågorna och sfi.

Gymnasium

- Andelen elever som lämnar gymnasieskolan efter fyra år utan fullständiga betyg ska halveras
- Andelen elever som lämnar gymnasieskolan utan högskolebehörighet ska halveras
- Genomsnittliga betyg och resultat i ämnesprov ska förbättras
- Segregationen ska brytas genom att placera attraktiva program och profiler placeras i ytterstadsområdenas skolor
- Nytt studieförberedande gymnasieprogram inriktad mot entreprenörskap och affärsutveckling
- Fritt SL-kort till alla gymnasieelever

Vuxenutbildning

- Alla sökande ska ges möjlighet att läsa på komvux.
- Alla som söker ska ges möjlighet att läsa in behörighet till högskolan eller komplettera betyg.
- Utvecklingen av yrkeskurser ska fortsätt och utbudet öka

Lika villkor - valfrihet

- System för medborgarnas valfrihet ska behållas och utvecklas till att öka möjligheterna för stockholmarna att få rättvisande information om verksamheternas kvalitet.

Övrigt

- Uppföljning och inspektion ska stärkas och organiseras centralt.

Miljöpartiet De Gröna

- Mer resurser till skolan, med särskild prioritering på Språkutveckling, modersmålsundervisning, undervisning i kärnämnen på modersmålet samt matematik och tidig kunskapsuppföljning
- Elevhälsa och demokratiarbete
- Trygg och säker miljö och väg till skolan
- Fritidsverksamhet för alla

- Riktade kvalitetshöjningar till ämnesundervisning i matematik, pedagogisk läxhjälp, skolmat

Inriktning och förslag

- Ökat inflytande för elever och föräldrar, elevombudsman inrättas
- Genusperspektivet och jämställdhet lyfts fram i skolan
- Ekologisk, närproducerad och lokalt lagad skolmat
- Undervisning i fler språk, t.ex. arabiska
- Skriftliga omdömen i de lägre årskurserna avskaffas
- Minskade grupper i skolbarnsomsorgen
- Lokala styrelser på minst en kommunal gymnasieskola
- Ingen sökande ska nekas tillträde till Komvux
- Organisatoriska förändringar kan behöva genomföras för att öka inflytandet för stadsdelsnämnder, elever och föräldrar.
- **Lika villkor - valfrihet**
- Mångfald av huvudmän inom utbildningsverksamhet, identifiera kvalitetsindikatorer som både kommunala och fristående skolor ska använda i marknadsföring och jämförelse
- En kommunal skola i varje stadsdelsnämndsområde

Vänsterpartiet

Barn och ungdom/skola

- Prioriterade satsningar är språkutveckling, modersmålsundervisning, undervisning i kärnämnen på modersmålet samt matematik och tidig kunskapsuppföljning, utbildning för flyktingelever, elevhälsa och demokratiarbete i skolan.
- Stärka barns och ungdomars inflytande, stärka barnkonventionen genom breddutbildning. Styrelser med elevmajoritet även på gy.
- Jämställdhetspedagoger i alla förskolor och skolor.
- Ökad kompetensutveckling i alla pedagogiska verksamheter. Kontinuerlig kompetensutveckling behövs i särskolan, även för elevassistenter.

- Kraftig förstärkning av skolbarnsomsorgen. Gratis mellanstadieverksamhet.
- Mer resurser satsas på de tidiga skolåren.
- Skolbibliotek ska finnas i alla grund- och gymnasieskolor.
- Alla högstadie- och gymnasieskolor ska ha en studie- och yrkesvägledare.
- Alla gy-elever ska få gratis SL-kort för att kunna röra sig fritt i staden.
- Attraktiva program i förorterna för att motverka segregation - brett utbud av olika program i innerstaden.
- Utvärdering av lärares insatser.
- Betyg ska kunna överklagas.
- Samverkan mellan socialtjänst, skola, landsting, polis och andra aktörer ska stärkas.
- Satsning på kommunal vuxenutbildning. Grunden är kommunala skolor och skolor i folkrörelseregi.

Decentralisering

- Grundskola, särskola etc till stadsdelarna, även tillsyn över enskilt driven förskola.
- Sfi till utbildningsnämnden.
- Servicenämnden avvecklas – administrationen åter till respektive nämnd.

Lika villkor – valfrihet

- Avskaffa planen för konkurrensutsättning – ta tillbaka i egen regi när avtal löper ut för entreprenader.
- Gör om ersättningssystemen. Socioekonomiska fördelningen urholkats – återställ till 2006 års läge.
- Granska privat verksamhet, även ekonomiska förhållanden – fler inspektörer/oannonserad inspektion. Även granska jämställdheten. Intensifiera granskning av religiösa verksamheter .
- Samma kvalitetskrav på privata verksamheter som på kommunala, t.ex. antal behöriga lärare, att följa läroplanen, tillgång till skolgård, elevhälsovård, skolbibliotek, skolmältider, tillgängliga skollokaler samt stöd till elever i behov av särskilt stöd.

Övrigt

- Höjda schabloner till skolverksamheterna inklusive sfi.
- Öppna sammanträden i alla nämnden.

- Personal- och jämställdhetsmiljard – jämställdhetsutskott o jämställdhetskansli hos KS.
- Behovet av en egen elevombudsman i staden utreds.
- Rättvise- och demokratimiljard – öka tempot i tillgänglighetsarbetet.
- Miljö- och framtidsmiljard.

Centerpartiet

Barn och ungdom/skola

- Svenska/svenska som andraspråk är skolans viktigaste ämne. Starkt samband mellan elevens läsförmåga och elevens förmåga att nå målen i andra ämnen. Kursplanens mål i svenska och svenska som andraspråk är därför viktigare än andra ämnen. Lässatsningen ska fortsätta och utvärderas.
- Det krävs också ett genomsyrande entreprenöriellt perspektiv där elevers kreativitet och initiativförmåga tas tillvara.
- Evidensbaserade antimobbningsprogram.
- ”Lex Sara-modell” införs i staden där vuxna i skolan ska bli skyldiga att anmäla kränkande handlingar senast samma dag. Skolor med mer än 5 % mobbning ska utredas.
- God samverkan mellan skola, socialtjänst och stadsdelsnämnder är av stor vikt.
- Närvarorapportering minst varannan vecka till vårdnadshavare – vid ogiltig frånvaro ska skolan kontakta hemmet senast i slutet av skoldagen.
- Ökat medinflytande för lärare – inte nödvändigtvis fackligt - och fler karriärvägar.
- Upprätta policy för modersmålsundervisning i staden och varje skola.
- Gymnasieskolornas självständighet och profilering ska öka.
- En tillgänglig skola är en bra skola. Ta tillvara föräldrars kunskaper och engagemang i arbetet med att få en helt tillgänglig skola, t.ex. i form av allgironder eller föreläsningar.
- Klimatarbetet är inget projekt – ska genomsyra varje verksamhetsområde i staden.

Lika villkor – valfrihet

- Tillsyn av de kommunala förskolorna i paritet med den som sker av de enskilda. En särskild förskoletillsynsenhet gör det arbete som stadsdelsnämnderna gör på sitt håll parallellt med EF-avdelningen.

- Hög tid för en kommunal självsanering i Stockholm. Staden bör ta ett helhetsgrepp i syfte att rätta till de kommunala verksamheter som skapar osunda konkurrensvillkor inom kommunen.
- Genomlysning av stadens förvaltningar och bolag i syfte att kartlägga rådande omfattning av överträdelser av den kommunala kompetensen.

Övrigt

- Slå ihop kultur- och idrottsnämnderna.
- Konkurrensutsätt biblioteken.
- Klimatkontor under stadsdirektören.
- Bort med oppositionsborgarråden.

7 INTERNATIONELLT SAMARBETE

Sverige deltar i en rad internationella utbildningsprogram. Den största är EU:s program för livslångt lärande, Nordiska ministerrådets Program för livslångt lärande och Nordplus samt det svenska programmet Linnaeus-Palme för utbyte med länder i tredje världen. Genom dessa program erbjuds stöd för enskilda personers rörlighet samt samarbetsprojekt för alla utbildnings- och verksamhetsformer. Målet är att rörligheten för alla grupper inom utbildningssystemet ska öka.

EU

I maj 2003 enades EU-ländernas utbildningsministrar om fem utbildningspolitiska riktmärken som skulle uppnås under 2010. Syftet med arbetet är att EU ska bli världens mest konkurrenskraftiga, dynamiska och kunskapsbaserade ekonomi enligt Lissabonstrategins övergripande mål. Riktmärkena som formulerats syftade till att öka kvaliteten i utbildningen, höja utbildningsnivån och ge elever, studenter och lärare bra förutsättningar inom EU. Trots förbättrade resultat inom många områden har merparten av riktmärkena från 2003 inte uppnåtts inom EU. De har reviderats och delvis omformulerats och utvidgats i en ny överenskommelse inom EU i maj 2009 om hur utbildningssamarbetet ska se ut efter 2010.

Överenskommelsen som fått beteckningen Utbildning 2020 har formulerat följande riktmärken.

- Vuxnas deltagande i livslångt lärande ska vara minst 15 procent
- Andelen 15-åringar med svag prestationsförmåga i läsning, matematik och naturvetenskap ska vara lägre än 15 procent
- Andelen personer i åldrarna 30-34 år med eftergymnasial utbildning ska uppgå till minst 40 procent

- Andelen unga som slutat studera utan att ha uppnått gymnasienivå ska vara mindre än 10 procent
- Andelen barn mellan 4 års ålder och skolstart som går i förskola ska uppgå till minst 95 procent.

EU-kommissionen kommer under 2010 att lägga fram förslag till riktmärken för anställningsbarhet, mobilitet och främmande språk. Frågor som kommer att prioriteras inom ramen för Utbildning 2020 är lärarnas mobilitet och fortbildning, skolledarnas roll, ökad integrering inom den s.k. kunskapstriangeln (utbildning, forskning och innovation) samt utbildning och social integrering.

EU-länderna samarbetar för att ta flera instrument för att underlätta mobiliteten i Europa. Ett av dessa instrument är den europeiska referensramen för kvalifikationer för livslångt lärande – European Qualifications Framework (EQF), som antogs av Europaparlamentet 2008. Den första etappen att koppla nationella kvalifikationsnivåer ska vara genomförd senast 2010. I Sverige har Myndigheten för yrkeshögskolan har utsetts till nationell samordningspunkt för arbetet med EQF.

Europarådet

Inom utbildningsområdet ligger fokus samarbetet på språkundervisning och ömsesidigt erkännande av högre utbildning inom Bolognaprocessen.

OECD

Sverige deltar sedan 2008 i OECD:s projekt Thematic Review on Migrant Education. Syftet med projektet är att undersöka vilka insatser ger bäst utbildningsresultat för första och andra generationens invandrarelever. En rapport har publicerats 2009 med den svenska titeln: "Migration över gränserna - Globaliseringens mänskliga sida". Resultaten för invandrarungdomar ser olika ut i olika länder. Sverige tillhör de länder där invandrareleverna i PISA-mätningen 2006 nådde sämst resultat medan samma grupper i Australien, Canada och Nya Zeeland lyckades väl. I rapporten konstateras att resultaten kan ha flera orsaker, t.ex. barnens familjebakgrund, språkfärdigheter och det lokala utbildningssystemets förmåga att stötta icke-infödda elever samt mottagarländernas invandringsregler. OECD betonar i rapporten att satsningar ska göras tidigt på förskolestadiet och i grundskolan.

Programme for the International Assessment of Adult Competencies är ett OECD-initierat program som ska mäta kunskap och kompetens hos den vuxna befolkningen (16-64 år) i ett antal länder. Ett arbete pågår för närvarande inför den första undersökningen som planeras till 2011.

Under 2009-2011 deltar Sverige i OECD:s förstudie Assessment of Higher Education Learning Outcome(AHELO) om utvärdering och uppföljning av högre utbildning. Sverige deltar i den del av studien som behandlar ämnesmässiga förmågor när det gäller ingenjörsutbildningar. Högskoleverket har fått i uppdrag att samordna det svenska deltagandet.

Källor

www.regeringen.se

www.skolverket.se

www.stockholm.se

jp.skolnet

Referenser:

- Regeringens budgetproposition, 2009/10
- Reservationer till budget 2010 för Stockholms stad
- Skolverket, Vad påverkar resultaten i svensk grundskola? Kunskapsöversikt, 2009
- Öppna jämförelser 2009 för grundskola och gymnasium, SKL
- Analys – Öppna jämförelser, 2009, SKL
- Den orättvisa skolan – Svenskt Näringsliv, 2009
- Visible learning – A synthesis of over 800 meta-analyses relating to achievement, John Hattie, 2008